

Az idei műfordítások között – az előző évihez hasonlóan – is születtek megmosolyogtató félrefordítások. Mivel a hibákból is lehet tanulni, ismét készült az ezeket összegző „szöveg”. Ennél a szövegnél különösen fontos lett volna a fordítás „aranszabályának” betartása:

1. olvassuk el a teljes szöveget a globális (teljes, átfogó) megértés érdekében: mit tudunk az elbeszélőről, tisztázzuk, kik a szereplők, hol és mikor játszódik a történet, egyéb érdekességek stb.,
2. majd kezdjük szótározni a részletek pontos megértéséhez,
3. ellenőrizzük, hogyan módosítják, finomítják ezek a részletek a globális megértést,
4. végül öntsük megfelelő nyelvi formába a pontosan megértett szöveget ügyelve a:
 - a. magyaros megfogalmazásra
 - b. a megfelelő regiszter (nyelvhasználati mód) kiválasztására
 - c. helyesírásra.

Így tisztázható lett volna, hogy:

- az egyes szám első személyű elbeszélő egy állatorvos, aki melleleg nő,
- a részlet szereplői az elbeszélőn kívül a Max és Lou nevű kutyák, illetve egy feltételezhetően jómódú üzletember holtteste,
- az elbeszélő a furgonjával egy meglehetősen rossz úton hajt valahová, majd elakad (gödörbe hajt),
- mikor a kocsi kiszáll, kutyái elszabadulnak, és rátalálnak a félig elásott holttestre,
- a látványtól az elbeszélő – bár az állatorvosi egyetemen megszokhatta a pusztuló test látványát – az átlagos nők rémült sikoltásával reagál,
- az utolsó előtti bekezdésben erőteljes önirónia figyelhető meg, ennek a nyelvi visszaadása nehéz fordítói feladat volt.

Ezeknek az előzetes tudása segítette volna a fordítót a szótár kínálta jelentések közül kiválasztani a megfelelőt, az odaillőt.

Csendes kanárik nem dalolásznak¹

Amint ütöttem, megtörtem fogaim, imádságom az akasztásért² jobban hatott, mint a belső érzéseim. Felismertem a körforgalmat³, hogy válasszam a könnyebb és sokkal tapintatosabb⁴ utat, mikor a tartálykocsim⁵ hirtelen megállt, és megállította a halált⁶.

’Super,’ mondtam Maxnek és Lounak, akik három lábbal hadonásztak⁷, de egyáltalán nem tűntek zavartnak. ’Most büszkék⁸ vagyunk.’

Mikor bementem a nyitott ajtón, hogy felmérjem a kárt, Max és Lou mellém ugrott. Segítettem volna nekik kiszállni, ha nem lettem volna diszkrét⁹ a leamortizált teherautóm felé. A jó hír az volt, hogy az állatok teljesen sértetlenek voltak. A rossz hír az köztük, hogy van egy lyuk az utolsó fölött, és az egyikük épp beleesett egy gödörbe egy láb mélyen.

De nem volt olyan vészes. Úgy gondoltam, le tudok ásni a lyukig, csinálok egy lejtőt egy kődarabból, és kihajtom a furgont a lyukból. El is kezdtem a földmunkálatokat,¹⁰ mikor sorsdöntő csaholás vágta át a csendet. Sodródtam körbe-körbe, eldobva a lapátot.

Szerintem a kutyám ugatott az anyukára és a gyerek sírt.¹¹ Ez a zaj semmihez sem hasonlítható, mégis zaj az idomítatlan fülnek, ha az kommunikációra vagy figyelemre éhes – szükségem volt pelenkaváltásra.¹² Vagy veszélyre. Valami nagyon büzlött. A komolytalanság,¹³ ami Maxen és Loun játszódtott, elvette az energiámat.

Én tarkítottam néhány száz mérföldre. Mindketten egy sűrűn erdősödő szántóföld tetején álltak. Láthattam a véleményüket, hogy valaki megkötözte őket. Keresztülkocogtam a

réten egyedül a cipőimmel, rendszeresen megbotlottam a sötétségben, a csónak¹⁴ alja volt az ok, hogy csússzak a koszba. Csendesen esett az eső, mint két nappal ezelőtt. Festettem,¹⁵ mikor két kutya elkezdett ugatni, és furcsán formálódott a gödör,¹⁶ ami fontosnak tűnt.

Az első dolog, amit megláttam, egy szokásos cipő, ami elhagyatott fák mellett volt. Nem tudom, hányas cipő lehetett, főként, mert lábközes papucs¹⁷ volt, amelyet az óvatosan¹⁸ öltözködő üzletemberek annyira pártfogolnak. De amit el tudtam mondani, hogy igen drága pár volt. Azután szemeim máshová tapadtak, és kihúztam egy gyufát,¹⁹ hogy jobban megfigyeljem, egy pár kiterített nadrágot is megláttam, nem volt rajtuk márkajel, nem a legjobb minőségűek lehettek.²⁰

Megbotlottam egy félig elégett²¹ testben, de nem ütött²² meg néhány másodpercig. Választ kaptam egy félig elismert profi nőtől, aki négy évet töltött el a kollégiumban és négy évet járt a veteránok²³ iskolájába, ahol a zsaruktól²⁴ eltanulta, hogyan kell megbirkózni étellel és halállal egy bázison.²⁵

Feláldoztam magam.²⁶

¹szóhasználati hiba, a dalolászás mulatozást, vigasságot jelent, itt halálról van szó: egy énekesmadár nem dalol többé

²*my suspension* – a kocsira vonatkozik, 'felfüggesztés'

³*turning around* 'megfordulni' és a *round-about* 'körforgalom' összetévesztése

⁴*sensible* 'értelmes, ésszerű' jelentését emlékezetből adja meg (rosszul)

⁵*van* 'furgon'

⁶*dead* 'halott', de 'teljesen, hirtelen, egészen' is – a fordító a kikeresett szónak nem a szövegbe illő jelentését választja

⁷*foot* – mértékegység is: 30,48 cm, a három láb tehát kb. egy méter, ennyit repültek a kutyák, mikor a kocsit hirtelen megállt.

⁸*be stuck* 'elakadt' és *stuck-up* 'gőgös, büszke' összekeverése

⁹*be distracted* 'zavart, háborgó' és *discreet* 'tapintatos' összekeverése

¹⁰*excavation* 'kiásás' elsődleges jelentés helyett másodlagos jelentést használ

¹¹kifejtett hasonlat: úgy ismertem..., mint ahogy az anya ismeri...

¹²az előző mondatban megkezdett hasonlatot folytatja

¹³*seriousness* 'komolyság' – a *-ness* főnévképző összekeverése a *-less* fosztóképzővel

¹⁴*boot* 'bakancs' és *boat* 'csónak' összekeverése

¹⁵*pant* 'zihál' és *paint* 'fest' összekeverése

¹⁶*the oddly shaped mound* – jelzős szerkezet, a *shaped* nem ige, hanem befejezett melléknévi igenév

¹⁷*wing-tipped jobbies* – hegyes orrú cucc (cipő)

¹⁸*carefully* – a 'gondosan' helyett az 'óvatosan' jelentést választotta a fordító

¹⁹*I made out a matching set of legs* – a fordító több hibát is elkövetett: *make out* 'kivesz, meglát' jelentésének nem nézett utána, hanem a *match* igei jelentése helyett 'illik hozzá' a főnévi jelentését 'gyufa' vette alapul

²⁰*if it hadn't been for* – kifejezés, melynek jelentése 'the situation would have been different without someone or something' (fadarabnak néztem volna, ha nem lett volna a végén az a jó minőségű bőr)

²¹*buried* 'eltemetett' és *burned* 'eléggett' összekeverése

²²*hit* – elsődleges jelentése 'üt' helyett a negyedik jelentés 'érint' lett volna jó

²³*veterinary* 'állatorvos' és *veteran* 'veterán' összekeverése

²⁴*cope with* 'megbirkózni' és *cop* 'zsaru' összekeverése

²⁵ A mondat fordítását igencsak megnehezíti a beékelés, ezért fontos megállapítani, mi a kommunikációs cél, és mi a többlet információ. Az elsődlegesen megértendő üzenetet aláhúzással jelölöm: *Once it did, **my response was to do what any other self-respecting professional woman who had spent four years in college and four years in veterinary school, learning to cope with life and death on a daily basis, would have done.***

²⁶a fordító valamilyen szerinte logikus összefüggés alapján teljesen átalakította a szöveget